

Adrodd i	Panel Gweithredol
Dyddiad	12 Rhagfyr 2022
Prif Swyddog	Richard Fairhead, Prif Swyddog Tân Cynorthwyol
Swyddog Cyswllt	Steve Morris, Rheolwr Technegol TGCh
Pwnc	Ardystiad Cyber Essentials (CE)

PWRPAS YR ADRODDIAD

1. Rhoi gwybod i aelodau Awdurdod Tân ac Achub Gogledd Cymru (yr Awdurdod) am y gwaith y mae'r Gwasanaeth yn ei wneud o ran seiberddiogelwch.

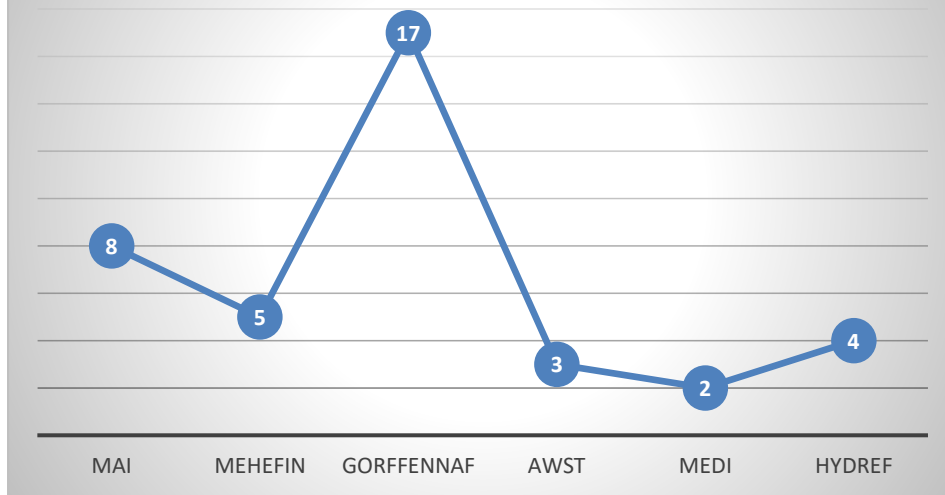
ARGYMHELLIAD

2. Gofynnir i Aelodau:
 - i) sylwi ar y gwaith sy'n cael ei wneud gan y Gwasanaeth ar seiberddiogelwch, gan gynnwys bod y Gwasanaeth yn gweithio tuag at gael ardystiad Cyber Essentials (CE) i ddechrau.

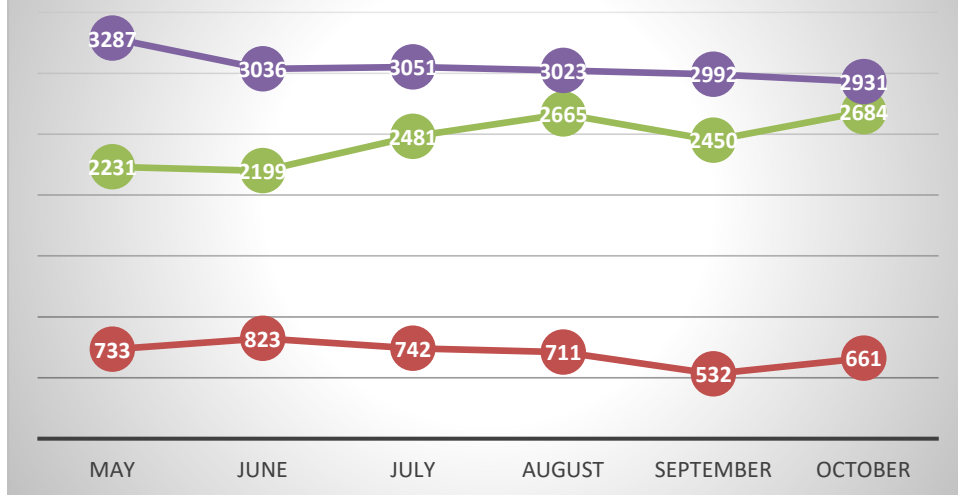
GWYBODAETH

3. Mae pob sefydliad dan fygythiad cyson gan seiberdroseddwr sy'n ceisio ymosod ar systemau cyfrifiadurol ac nid yw Gwasanaeth Tân ac Achub Gogledd Cymru (y Gwasanaeth) yn ddim gwahanol. Mae ein hadran Technoleg Gwybodaeth a Chyfathrebu (TGCh), yn ddyddiol, yn nodi ac yn atal yr ymosodiadau hyn ac yn atal bygythiadau rhag mynd i mewn i'n systemau. Mae'r gwaith hwn yn barhaus ac mae cryn dipyn o amser ac adnoddau'n cael eu defnyddio i ddiogelu'r gwasanaeth rhag ymosodiadau seiber.
4. Mae'r graffiau ar dudalen 2 yr adroddiad hwn yn dangos faint o waith sydd angen i'r adran TGCh ei wneud i'n hamddiffyn rhag bygythiadau seiber. Yn ystod y chwe mis diwethaf mae ein hadran TGCh wedi nodi a delio â 39 o feirysau a oedd yn ceisio mynd i mewn i'n systemau ac mae dros 6,000 o fygythiadau wedi'u nodi y mae'n rhaid i'n systemau ddelio â nhw a'u hatal rhag mynd i mewn i'n systemau. Mae Waliau Tân y Gwasanaeth, sef rhaglenni sy'n monitro'r hyn sy'n dod i mewn ac yn mynd allan o'n systemau ac yn rhwystro bygythiadau, yn cael eu diweddarau'n gyson i sicrhau eu bod yn effeithiol.

Nifer y feirysau sydd wedi eu hatal

Bygythiadau yn y 6 mis diwethaf

Risg Critigol

Risg Uchel

Risg Cymedrol

5. Pe na bai'r Gwasanaeth yn gweithio mor galed i nodi firysau a bygythiadau yna byddai'r Gwasanaeth yn cael ei effeithio mewn sawl ffordd wahanol:
- pe bai seiberdroseddwr yn cael mynediad i'n systemau gorchymyn a rheoli risg critigol, efallai na fydden ni'n gallu symud injans tân;
 - pe bai data personol yn cael ei gyrchu ac yna'n cael ei ryddhau, bydden ni'n agored i ddirwy o hyd at 20 miliwn Ewro;
 - mae seiberdroseddwyr yn ceisio analluogi systemau sefydliadau drwy ddefnyddio *ransomware*, ac mae'n golygu amser a chostau sylweddol i'w hailosod;
 - byddai cael ein heffeithio gan seiberdroseddwyr hefyd yn niweidiol i enw da'r Gwasanaeth.

6. Mae gan y Ganolfan Seiberddiogelwch Genedlaethol fenter o'r enw Cyber Essentials (CE) sydd wedi'i chynllunio i gynorthwyo sefydliadau i ymladd yn erbyn y bygythiad cynyddol o seiberymosodiadau. O ganlyniad, mae Llywodraeth Cymru yn annog pob sefydliad sector cyhoeddus i gyrraedd y safon CE, sef hunanasesiad sy'n mynd i'r afael â sut i atal y mwyafrif o seiberymosodiadau, gan weithio tuag at Cyber Essentials Plus (CE+) sy'n asesiad fwy manwl wedi'i gynnal gan aseswr annibynnol.
7. Mae'r Gwasanaeth ar hyn o bryd yn gweithio i gyflawni ardystiad CE yn gyntaf, ac yn dilyn yr hunanasesiad bydd yn gweithio tuag at baratoi ar gyfer yr asesiad annibynnol i gyflawni CE+. Bydd cyflawni CE+ yn gofyn am fuddsoddiad mewn technoleg a staff sydd â'r sgiliau i weithio'n llawn amser ar fynd i'r afael â materion seiberddiogelwch.
8. Mae cydweithwyr yn y ddau wasanaeth tân ac achub arall yng Nghymru hefyd yn ceisio cyflawni CE cyn gweithio tuag at ardystiad CE+ oherwydd heriau tebyg o ran adnoddau. Mae sefydliadau sector cyhoeddus eraill fel Heddlu Gogledd Cymru (wedi ennill ardystiadau tebyg i CE+. Fodd bynnag, maen nhw wedi buddsoddi'r adnoddau i gyflawni hyn oherwydd natur eu busnes a sensitifrwyd y data sydd ganddyn nhw.
9. Bydd yr adran TGCh yn parhau i fuddsoddi amser ac adnoddau sylweddol i ddiogelu'r Gwasanaeth ond mae cael ardystiad fel Cyber Essentials yn cynnig sicrwydd annibynnol bod camau wedi'u cymryd o ddifrif i ddiogelu ein systemau cyfrifiadurol. Mae hefyd yn rhoi darlun cliriach i'r Gwasanaeth o unrhyw feysydd posibl lle gallai fod angen gwelliant.

GOBLYGIADAU

Amcanion llesiant	AMHERTHNASOL
Cyllideb	CE yn £700 y flwyddyn CE+ yn £2700 y flwyddyn. Mae angen buddsoddiad sylweddol ar gyfer staff a thechnoleg hefyd.
Cyfreithiol	Amherthnasol, er y gallai'r Gwasanaeth wynebu canlyniadau cyfreithiol pe bai seiberymosodiad yn amharu ar ei allu i gyflawni ei ddyletswyddau statudol.
Staffio	Byddai bodloni'r safonau a fyddai'n caniatáu achrediad CE+ yn gofyn am adnodd technegol medrus wedi'i neilltuo ar gyfer seiberddiogelwch. Nid oes gennym adnodd o'r fath ar hyn o bryd
Cydraddoldeb/Hawliau Dynol/y Gymraeg	AMHERTHNASOL
Risgiau	Mae'r risgiau o beidio â bod yn seiber-ddiogel yn bellgyrhaeddol ac yn gallu cynnwys: anallu i weithredu fel Gwasanaeth; costau ariannol mawr a llawer o amser i ddod dros unrhyw ymosodiad; niwed i enw da; a chymhlethdodau cyfreithiol.